

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til FM2020 at fremlægge en national handlingsplan for, hvorledes man sikrer, at Grønland overholder FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

(Inuit Ataqatigiit's medlemmer i Inatsisartut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for forslaget.

Som forslagsstillerne påpeger, er der i de senere år igangsat flere tiltag på handicapområdet - landsdækkende såvel som lokale tiltag. Kommunerne skal roses for at arbejde konstruktivt og seriøst med området. Alle disse tiltag skal bidrage til, at rettighederne og forholdene for personer med handicap forbedres.

Det nye lovforslag om støtte til personer med handicap er et vigtigt tiltag i dette arbejde. Naalakkersuisut er enig i, at lovgivning alene ikke løser vores udfordringer. Hvis lovgivningen reelt skal sikre bedre muligheder for den enkelte borger, er det vigtigt, at de kommunale sagsbehandlere er bekendte med lovgivningens bestemmelser. Derfor er det også allerede planlagt, at Socialstyrelsen frem mod ikrafttrædelsen 1. januar 2020 afholder kurser for kommunernes politikere, ledere og sagsbehandlere.

En vedtagelse af det nye lovforslag på handicapområdet betyder væsentlige forbedringer i forhold til at efterleve FN's handicapkonvention. Hertil er det dog væsentligt at understrege, at FN's handicapkonvention bygger på et princip om, at personer med handicap skal kunne deltage i samfundet på lige fod med andre borgere. Det indebærer blandt andet lige deltagelse i fritids-, uddannelses- og arbejdsliv. For at kunne efterleve dette er der også behov for forbedringer på andre områder end socialområdet. Målet med FN's handicapkonvention er ikke at vedtage flere særlove for personer med handicap. Tilgangen i konventionen er i højere grad, at landene løbende arbejder på at forbedre den eksisterende lovgivning på områder såsom arbejdsmarked, boliger, uddannelse og skole, så den inkluderer alle borgere uanset eventuelt handicap.

Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder har blandt andet anbefalet, at alle kommuner foretager en kortlægning af, hvilke af kommunens borgere anbragt i Danmark, der kan hjemtages fra Danmark samt at Naalakkersuisut indfører klare standarder om tilgængelighed til byggeri, offentlige transportmidler og offentlige hjemmesider samt sikrer effektiv kontrol med efterlevelse heraf. I denne sammenhæng skal det nævnes, at det gældende bygningsreglement allerede indeholder bestemmelser, der har til formål at sikre tilgængeligheden i nyt byggeri. Det er væsentligt at understrege, at spørgsmålet om at overholde FN's handicapkonvention er kompliceret. Der bliver løbende udviklet nye behandlings- og træningsformer. Der bliver udviklet ny kommunikationsteknologi, nye hjælpemidler osv. Vores samfund og vores muligheder forandrer sig. For at imødekomme FN's Handicapkonvention skal vi i denne udvikling hele tiden have fokus på, hvordan vi sikrer lige muligheder og bedre forhold for personer med handicap.

Derfor må vi forholde os realistisk til spørgsmålet om at efterleve konventionens bestemmelser. Selvom vi er enige om, at vi gerne vil efterleve alle konventionens bestemmelser, må vi acceptere, at vi fortsat skal prioritere. Forskningscentret VIVE (tidligere KORA) udarbejdede i 2016 en analyse vedrørende de økonomiske og administrative omkostningerne ved at inkorporere FN's Børnekonvention. Heraf fremgik det, at en fuld inkorporering ville koste mellem 150 – 550 mio. kroner. Vi bliver således nødt til at acceptere, at det vil tage lang tid og at vi i denne proces må tage stilling til, hvilke områder vi først skal løfte og hvilke, der bliver nødt til at vente.

Når dette er sagt, er Naalakkersuisut enig i, at en fælles plan for handicapområdet på sigt vil være et positivt redskab. En sådan plan kan bidrage til, at vi på tværs af kommuner, organisationer og ressortområder har en fælles retning, en fælles forståelse af udfordringerne og har fælles målsætninger, - målsætninger som vi er enige om at arbejde frem mod de kommende år.

Hvis det fremsatte forslag til lov om støtte til personer med handicap vedtages, træder loven i kraft pr. 1. januar 2020. Naalakkersuisut mener, at det vil være relevant, at den nye lovgivning bliver implementeret og får lov at fungere i kommunerne, inden der fastsættes mål i en handlingsplan.

Desuden skal Grønland i august/september 2020 til eksamination ved FN's handicapkomite. Forarbejdet til denne eksamination samt de konkluderende observationer, som komiteen fremlægger på baggrund af eksamination vil også være relevante at inddrage.

Naalakkersuisut mener således, at forudsætningerne for at udforme en realistisk og retvisende plan er, at vi har et dybdegående kendskab til de faktiske forhold på handicapområdet.

Med disse bemærkninger fremsætter Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til FM2023 at fremlægge en redegørelse om Grønlands efterlevelse af FN's Handicapkonvention. Redegørelsen skal afdække såvel fremskridt som mangler i forhold til efterlevelsen.”